

TALE

Samråd H-K i Beskæftigelsesudvalget (BEU) den 24. marts 2022 om regeringens politik ift. ulighed målt ved Gini-koefficienten

16. marts 2022

J.nr. 2022 - 1391

CAPA

James Erec Hulverscheidt
Laust Kristian Høimark Dehn

Samrådsspørgsmål H stillet af Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Vil ministeren redegøre for, hvorfor ministeren afviser, at det er et mål for regeringen at øge ligheden målt ved Gini-koefficienten i indeværende valgperiode?

Samrådsspørgsmål I stillet af Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringen lever op til forståelsespapiret, hvis Gini-koefficienten stiger i indeværende valgperiode?

Samrådsspørgsmål J stillet af Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Vil ministeren forpligte sig på, at Gini-koefficienten skal falde i indeværende periode?

Samrådsspørgsmål K stillet af Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Hvis ministeren ikke vil bruge Gini-koefficienten som målestok for at mindske den økonomiske ulighed, hvilken målestok bruger ministeren og regeringen så, for at leve op til forståelsespapiret?

******Det talte ord gælder******

[Indledning]

Tak til udvalget og spørgeren for at indkalde til dette samråd.

Vi er i regeringen meget optaget af at bekæmpe ulighed i samfundet. Det er et mål, vi forfølger, og som står højt på vores dagsorden.

Det fremgår også af forståelsespapiret: *Retfærdig*

retning for Danmark, som vi sammen med Radikale Venstre, SF og Enhedslisten blev enige om.

Efter en langvarig og global sundhedskrise står dansk økonomi og det danske arbejdsmarked stærkt.

Og jeg glæder mig over, at rekord mange mennesker er kommet i arbejde.

Netop regeringens håndtering af coronakrisen er et godt eksempel på, at vi er optaget af at bekæmpe ulighed.

Under finanskrisen var det de svageste i samfundet og dem, der stod yderst på arbejdsmarkedet, der betalte den højeste pris for krisen. Ikke som naturlig konsekvens, men i kraft af det borgerlige flertals politiske håndtering af krisen.

Under coronakrisen har vi haft en fundamental anden krisetilgang. Vi har investeret i mennesker og sikret, at de regninger, der blev skabt under krisen, blev fordelt i samfundet på en social retfærdig måde.

Vores vej ud af krisen er båret frem af en aktiv finanspolitik, stærke hjælpepakker og en unik løn-kompensationsordning, som har holdt hånden under tusindvis af arbejdspladser.

Vi forlængede også dagpengeperioden og suspenderede 225-timersreglen og sikrede dermed sikkerhedsnettet for de mange mennesker, som stod uden for arbejdsmarkedet.

Beskæftigelsen er nu rekordhøj. Og rigtig mange kontanthjælpsmodtagere og ikke-vestlige indvandrere er kommet med i det arbejdende fællesskab.

Det har ikke kun betydning for de mange, der nu har fået foden inden for på arbejdsmarkedet. Men også for deres familier – og ikke mindst børnene, som ser deres forældre stå op om morgenen og gå på arbejde. Det er noget nær det bedste, vi kan gøre for børnene.

Derudover står vi i en situation, hvor antallet af børn med forældre på kontanthjælp næsten er halveret på fem år. Det er på alle måder glædeligt.

Det vidner for mig om, at det også går i den rigtige retning for vores børn.

Jeg vil også gerne minde om, at Danmark er et af de mest lige lande i verden.

Den stærke danske velfærdsmodel giver danskerne lige adgang til sundhedsvæsen, uddannelse og socialt sikkerhedsnet.

Vores velfærdsmodel kommer også pensionisterne til gode. En rapport fra OECD viser, at det danske

pensionssystem i høj grad mindsker indkomstforskellene.

Dermed ikke sagt, at vi ikke kan gøre det endnu bedre. Bekæmpelse af ulighed er og vil fortsat blive højt prioriteret i regeringen.

Efter disse indledende ord, vil jeg nu vende tilbage til spørgsmålene.

[Om indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten som målestok for regeringens arbejde]

Flere spørgsmål går på indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten som målestok for regeringens arbejde.

Her er det vigtigt for mig at sige, at ulighed er en kompliceret størrelse, og at den kan ikke reduceres til et enkelt tal.

Det er selvfølgelig vigtigt, at vi følger udviklingen i indkomstforskellene. Og det kan vi blandt andet gøre ved hjælp af Gini-koefficienten. Men Gini-koefficienten fortæller ikke hele historien.

Regeringen har skabt en række stærke resultater for vores velfærdssamfund, der har forbedret vilkårene for mange mennesker. Men de mindsker ikke nødvendigvis indkomstforskellene.

Ret til tidlig pension er et godt eksempel på det. Med ret til tidlig pension har vi sikret, at danske lønmodtagere med de længste og ofte mest slid-somme arbejdsliv kan trække sig lidt tidligere tilbage. En aftale, der i øvrigt er indgået i enighed med blandt andet SF og Enhedslisten.

Det synes jeg kun er både fair og retfærdigt – også selvom ordningen ikke mindsker indkomstforskellene i Danmark.

Et andet eksempel er reformaftalen om at afskaffe modregningen i pension enten på grund af egen indkomst eller ægtefællens indkomst.

Med initiativet vil vi belønne de seniorer, der tager en ekstra tørn på arbejdsmarkedet. Det synes jeg kun er retfærdigt, når seniorerne både kan og vil. Også på trods af, at det vil øge indkomstforskellene. En bred politisk aftale indgået blandt andet med SF.

Den øgede tobaksafgift får også indkomstforskellene til at stige, fordi lavindkomstgrupperne typisk ryger mest. Til gengæld øger det ligheden i sundhed betragteligt.

Der er samtidig en række eksempler på konkrete velfærdsfremmende tiltag fra vores regeringsperi-

ode, der ikke har nogen effekt på indkomstforskellene, men som understøtter lighed i fx sundhed og uddannelse.

Gratis tandpleje for unge mellem 18-21, bedre vilkår for fødende, minimumsnormeringer, et loft på antallet af elever i folkeskolens mindste klasser.

Samtidig er regulering af Blackstone med til at skabe et mere retfærdigt boligmarked i de store byer. En aftale, der begrænser kortsigtede spekulanter, og et skridt på vejen mod, at vi sikrer, at alle mennesker har råd til at bo i vores byer.

Listen er lang. Og mange af de tiltag var aldrig blevet en realitet, hvis vi havde ladet os hæmme af et snævert syn på ulighed målt ved Gini-koefficienten.

Med andre ord: Hvis vi udelukkende styrede vores politik efter Gini-koefficienten, ville der være tiltag, som faktisk trækker samfundet i en mere retfærdig retning, men som ikke kunne gennemføres.

Det understreger vigtigheden af at nuancere ulighedsbegrebet. Og det er noget, vi har forsøgt at gøre ved at indføre en årlig redegørelse om ulighed i Danmark.

Redegørelsen viser blandt andet, at vi ser nogle underliggende ændringer i vores samfund, som øger indkomstforskellene.

Blandt andet, at der er flere unge, som i dag tager en uddannelse, end for 10 år siden. Og det øger, alt andet lige, det samlede mål for indkomstforskellene.

Betyder det så, at vi i et ihærdigt forsøg på at mindske indkomstforskellene skal fjerne alle afgifter på tobak? Eller skal vi få færre unge til at tage en uddannelse?

Det mener regeringen i hvert fald ikke.

Redegørelsen viser også, at ulighed er meget andet end indkomstforskelle. Eksempelvis er formueforskellene faldet i Danmark de seneste år, som ikke mindst skyldes opbygningen af arbejdsmarkeds-pensioner, der i stor grad omfatter alle på arbejdsmarkedet. Det peger mod et mere lige samfund.

Det understreger for mig, at der er mange nuancer i ulighed. Og stirrer vi os blinde på et tal, bliver debatten alt for ensporet. Det er hverken til gavn for dem, der har mindst eller for det samfund, vi gerne vil have.

[Hvilken målestok bruger ministeren og regeringen for at leve op til forståelsespapiret]

Et andet spørgsmål går på, hvilken målestok regeringen bruger for at leve op til forståelsespapiret.

Her vil jeg gerne understrege, at regeringen først og fremmest vil måles på den politik, vi fører.

Og jeg er meget tilfreds med det, vi har opnået, også i forhold til at bekæmpe ulighed.

Regeringen har flere gange bevist, at vi fører en fordelingsmæssig ansvarlig politik.

Eksempelvis finansierer vi retten til tidlig pension ved, at indføre et ekstra samfundsbidrag fra bankerne og sænke skattefordelene ved at udbetale høje direktørlønninger.

[Opsamling til sidst]

Så lad mig til sidst slå fast. Ulighed er meget andet end forskelle i indkomst.

Regeringen er optaget af, at alle mennesker har mulighed for at skabe sig det liv, man gerne vil leve. Både for sig selv, men også for sin familie.

Derfor står høj social mobilitet og lige adgang til fx uddannelse og sundhed højt på vores dagsorden. Og vi vil ikke gå på kompromis med disse områder i et forsøg på at slå godt ud på Gini-koefficienten.

Regeringen vil *ikke* måles på et tal, men på den politik, vi fører, og hvordan vores politik påvirker almindelige menneskers liv og hverdage.

Tak for ordet.